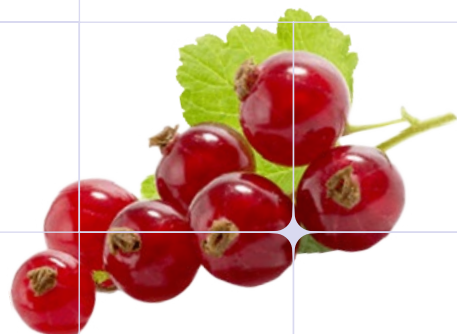

ВЕРЕСЕНЬ-ГРУДЕНЬ 2025 РІК

ДАЙДЖЕСТ РЕФОРМИ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ

Екватор реалізації Стратегії

ЗМІСТ

ВСТУП	3
--------------	---

РОЗДІЛ 1. ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАД

Розширення програми безоплатного харчування	5
Аналіз впровадження програми безоплатного харчування в регіонах і громадах	5
Оновлення Постанови КМУ від 24 березня 2021 р. №305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»	6
Оновлення Стратегії та затвердження операційного плану 2025-2027	7
Координаційна нарада щодо реалізації Стратегії реформи шкільного харчування	7
Доступ до здорового харчування дітей у закладах освіти – пріоритет Національного плану щодо впровадження Європейської гарантії для дітей в Україні до 2030 року	8

РОЗДІЛ 2. МОДЕРНІЗАЦІЯ ХАРЧОБЛОКІВ

2 вересня – робочий візит першої леді Олени Зеленської спільно з представниками Міністерства освіти і науки України та Командою реформи шкільного харчування у Чернігів	10
17 вересня – візит першої леді Олени Зеленської разом з Президенткою Європарламенту Робертою Мецолою у школу Білогородської громади	10
Мінрозвитку відібрало п'ять проєктів будівництва фабрик-кухонь, які будуть профінансовані в рамках Програми «Відновлення України III»	11
Мінрозвитку фінансує проєкти відновлення та розвитку регіонів через Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР)	11
28 жовтня – проведено вебінар навчання для громад «Щодо забезпечення відповідності публічних закупівель вимогам Ukraine Facility»	12

РОЗДІЛ 3. РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

РОЗДІЛ 4. КОМУНІКАЦІЯ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ

Нове джерело комунікацій – Інстаграм	16
Комунікація реформи в медіа	16
Грудень – запуск посібника для громад	17
Спільні комунікаційні активності	18
18 грудня – вебінар для освітян та батьків	18

РОЗДІЛ 5. МІЖНАРОДНА РОБОТА КОМАНДИ РЕФОРМИ

14 вересня – П'ятий Саміт перших леді та джентльменів	21
18 вересня – візит делегації Литовського центрального агентства управління проєктами на фабриці-кухні в Бучі	21
18-20 вересня – команда реформи на Другому глобальному саміті School Meals Coalition	22
25 вересня – зустріч із представниками Всесвітньої продовольчої програми ООН та делегаціями країн-партнерів	23
29 вересня – зустріч з представниками Посольства Італії в Україні та Italian Trade Agency	24
13-17 жовтня – Milan Urban Food Policy Pact (MUFPP) Awards	24
19 листопада – «Food from Ukraine» – оновлений формат ініціативи «Grain from Ukraine»	25
12 грудня 2025 – візит представників закордонних дипломатичних установ на фабрику-кухню	25

Вітаємо!

Представляємо п'ятий дайджест Команди реформи шкільного харчування, що підсумовує ключові події та результати за вересень–грудень 2025 року.

Минулий рік став екватором реформи, результати якої уже відчутні: **2 млн** дітей отримують безкоштовне гаряче харчування, понад **1,6 тис** харчоблоків уже модернізовані, а **9 тис** кухарів пройшли навчання у кулінарних хабах.

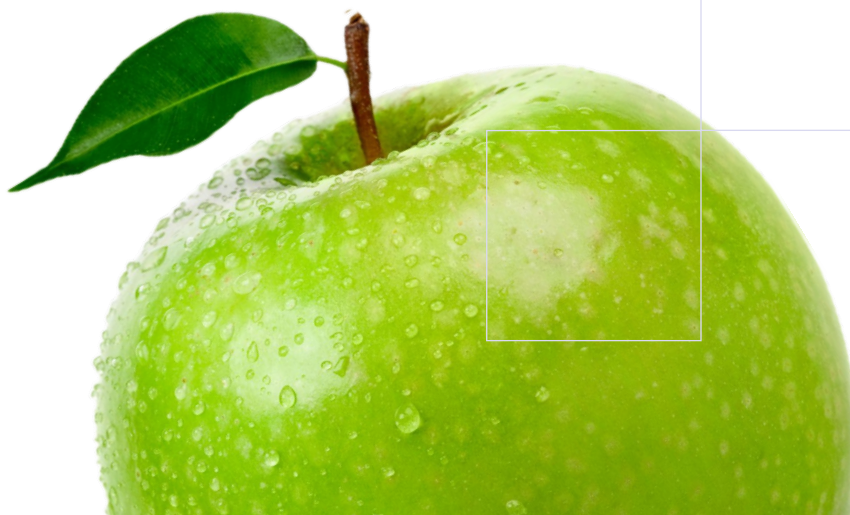
Динамічний розвиток реформи вимагав не просто нового операційного плану, а й оновлення стратегічних орієнтирів. Саме тому у 2025 настав час переглянути Стратегію – головний документ у впровадженні реформи – щоб закріпити досягнення, розширити завдання й адаптувати підходи до нових викликів та євроінтеграційних процесів.

У цьому випуску підбиваємо підсумки року та фіксуємо ключові досягнення.

За чотири місяці команда посилила міжнародну інтеграцію реформи, розширила підготовку кухарів, продовжила модернізацію харчоблоків і системну комунікацію культури здорового харчування як щоденної практики.

У дайджесті – головні події, аналітика та матеріали для ознайомлення й поширення. Реформа шкільного харчування – це спільна робота, що змінює систему крок за кроком. Продовжуємо рухатися вперед разом.

Приємного читання!

РОЗДІЛ 1. ПОСИЛЕННЯ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАД

Розширення програми безоплатного харчування

За 2023–2025 роки шкільне харчування в Україні стало повноцінною державною програмою – із безоплатними гарячими обідами для дітей, оновленими харчоблоками та чітким баченням, як формувати культуру здорового харчування з дитинства.

Сьогодні безоплатним гарячим харчуванням охоплено близько **2 млн** школярів. Наступний крок – розширити програму до **3 млн** учнів, щоб якісна й безпечна їжа була доступною кожній дитині, незалежно від того, де вона навчається.

Програма зростає поетапно:

- у 2024 році гарячі обіди отримували понад **1 млн** учнів початкової школи;
- із вересня 2025 року програма охоплює близько **500 тис** учнів 5–11 класів у прифронтових областях (Донецька, Сумська, Харківська, Одеська, Запорізька, Миколаївська, Херсонська, Дніпропетровська та Чернігівська);
- загалом за кошти державної субвенції харчуванням охоплено **1,5 млн** дітей, а з урахуванням співфінансування з місцевих бюджетів – **2 млн** учнів щодня забезпечені гарячими обідами;

- з 2026 року планується розширення до **3 млн** школярів із залученням співфінансування громад.

Це історія не лише про їжу, а про турботу, сталі рішення й здорове майбутнє українських дітей.

Аналіз впровадження програми безоплатного харчування в регіонах і громадах

У межах селекторної наради Команда реформи шкільного харчування провела комплексний аналіз впровадження програми безоплатного харчування в регіонах і територіальних громадах. Аналіз охопив не лише стан реалізації самої програми, а й суміжні напрями – модернізацію харчоблоків та кадрове забезпечення на місцях.

Під час обговорення було представлено узагальнені результати за регіонами, підготовлені у форматі презентації та аналітичної довідки. Окрему увагу приділили темпам оновлення інфраструктури харчоблоків, спроможності громад ефективно використовувати державну підтримку, а також кадровим викликам – забезпеченню закладів освіти підготовленими фахівцями та управлінськими командами.

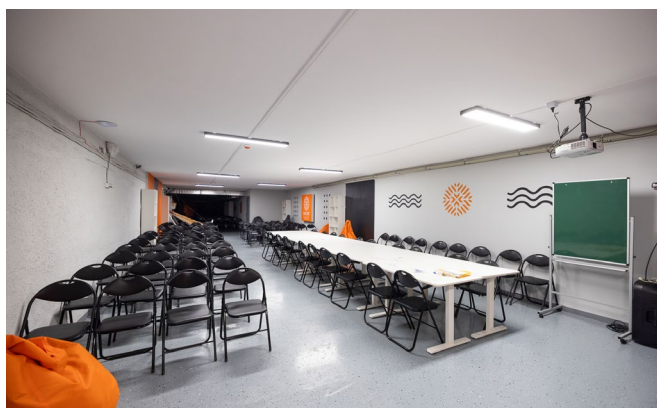
За підсумками наради експерти сформулювали практичні пропозиції для територіальних громад. Вони спрямовані на посилення реалізації програми на місцевому рівні, зменшення ризиків у впровадженні інфраструктурних проектів та забезпечення сталості кадрових рішень як ключової умови успішної реформи.

РЕФОРМА У ВЕЛИКИХ МІСТАХ

Середня сума витрачених коштів на одноразове харчування учня початкових класів у жовтні 2025 року (грн)

Оновлення Постанови КМУ від 24 березня 2021 р. №305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»

Кабінет Міністрів України ухвалив Постанову №1280, якою оновлено Норми та Порядок організації харчування в закладах освіти й дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

Зміни до Постанови №305 враховують нове законодавство у сфері дошкільної освіти та адаптують систему шкільного харчування до умов воєнного стану.

Одним із ключових нововведень стало нормативне врегулювання харчування дітей і працівників закладів освіти під час перебування в захисних спорудах цивільного захисту. Вперше визначено допустимі формати харчування в укриттях – від готових і охолоджених страв до буфетної продукції та харчових продуктів тривалого зберігання. Також передбачено можливість створення запасів води й продуктів щонайменше на 48 годин безперервного перебування, що дозволяє закладам забезпечувати базові потреби дітей навіть за довгих повітряних тривог.

Водночас передбачено більшу гнучкість у застосуванні норм харчування в надзвичайних умовах. У разі перебоїв з електропостачанням, оголошення повітряних тривог або неможливості дотримання стандартного режиму харчування дозволяється тимчасове відхилення від меню та інтервалів між прийомами їжі. Окремо врегульовано механізм списання продуктів і готових страв, які не можуть бути використані через обставини воєнного стану, що знімає операційні ризики для закладів освіти та постачальників.

Паралельно оновлено самі норми харчування. Для дітей віком 11–18 років збільшено норму споживання овочів, розширено частоту споживання зернових, злакових і бобових продуктів, а також удосконалено підхід до формування раціону. Окрему увагу приділено дітям з особливими харчовими потребами: уточнено вимоги до харчування дітей з алергією на молоко та лактозною недостатністю, зокрема з можливістю використання безлактозних продуктів і збагачених рослинних напоїв за медичними показами.

Зміни також посилюють системність організації харчування в закладах освіти. Запроваджено вимогу формувати примірні чотиритижневі сезонні меню залежно від кратності харчування, уточнено час подачі гарячого обіду в школах та розширено можливості організації другого гарячого прийому їжі за рішенням засновників. Оновлено й підходи до облаштування харчоблоків відповідно до сучасних моделей організації харчування.

У цілому ухвалені зміни забезпечують більш стійку, безпечну й адаптивну систему шкільного харчування, яка здатна працювати навіть у кризових умовах, зберігаючи фокус на здоров'ї дітей, якості харчування та відповідальності громад за його організацію.

Оновлення Стратегії та затвердження операційного плану 2025-2027

Кабінет Міністрів України затвердив рішення, яке визначає подальшу траєкторію розвитку реформи шкільного харчування до 2027 року. Розпорядженням від 7 листопада 2025 року №1216-р схвалено операційний план заходів на 2025–2027 роки та оновлено Стратегію реформування системи шкільного харчування.

Оновлення Стратегії ґрунтується на результатах її впровадження у 2023–2024 роках і враховує нові умови, в яких працює система освіти під час повномасштабної війни. Актуалізовані положення окреслюють наступні кроки реформи з фокусом на якість, ефективність і стійкість організації харчування для дітей.

Документ уточнює мету реформи, стратегічні та операційні цілі, а також очікувані результати її реалізації. Окремий акцент

зроблено на посиленні ролі регіонів і громад у впровадженні змін, розширенні програми безоплатного харчування учнів, розвитку співпраці закладів освіти з місцевими виробниками та постачальниками послуг, а також на поглибленні міжнародного партнерства й участі України в глобальних ініціативах зі шкільного харчування.

Затверджений операційний план на 2025–2027 роки деталізує комплекс правових, організаційних, інституційних та інвестиційних рішень, необхідних для подальшої реалізації Стратегії. Його виконання має забезпечити узгоджену роботу центральних і місцевих органів влади, закладів освіти, громад і партнерів, створюючи єдину рамку для системного впровадження реформи на всіх рівнях.

Очікується, що оновлена Стратегія сприятиме формуванню сталої системи забезпечення учнів якісним і безпечним харчуванням, розвитку культури здорових харчових звичок, модернізації інфраструктури шкільних їдалень та підтримці місцевих громад і малого та середнього бізнесу як важливої складової економіки регіонів.

Координаційна нарада щодо реалізації Стратегії реформи шкільного харчування

3 грудня 2025 року відбулася онлайн-нарада, присвячена забезпеченню впровадження операційного плану заходів з реалізації у 2025–2027 роках Стратегії реформування системи шкільного харчування до 2027 року. Із вітальним словом виступив Андрій Сташків, заступник Міністра освіти і науки України, окресливши ключову роль скоординованих дій держави та громад у подальшому масштабуванні реформи.

Під час наради Команда реформи презентувала основні зміни до Стратегії та оновлений операційний план на 2025–2027 роки. Окрему увагу було приділено пріоритетним напрямкам роботи й завданням для регіонального та місцевого рівнів, що мають забезпечити ефективне впровадження рішень на практиці. У завершальному слові Андрій Сташків наголосив на важливості послідовної реалізації плану та спільної відповідальності всіх учасників процесу за сталі результати реформи.

Доступ до здорового харчування дітей у закладах освіти — пріоритет Національного плану щодо впровадження Європейської гарантії для дітей в Україні до 2030 року

Уряд України затвердив Національний план щодо впровадження Європейської гарантії для дітей до 2030 року — ключового державного документа, що визначає комплекс заходів для забезпечення рівного доступу дітей до базових послуг, серед яких здорове харчування у закладах освіти.

Європейська гарантія для дітей — це ініціатива Ради Європейського Союзу, покликана подолати дитячу бідність і соціальну ізоляцію, гарантуючи, що кожна дитина, яка перебуває під загрозою бідності або відчу-

ває соціальні бар'єри, має доступ до якісної освіти, охорони здоров'я, соціальних послуг, здорового харчування та належних житлових умов.

У межах Національного плану доступ до здорового харчування в освітніх закладах чітко визначено як один із пріоритетних напрямів державної політики щодо підтримки дітей — особливо тих, хто живе в уразливих сім'ях. Це означає системне поєднання зусиль органів влади, громад, освітніх установ та партнерів для створення сталого механізму забезпечення здорового харчування в школах, що відповідає європейським стандартам і принципам інклюзії.

Затвердження Національного плану також передбачає створення посади Національного координатора з впровадження Європейської гарантії для дітей, який забезпечуватиме стратегічне узгодження дій усіх зацікавлених сторін і регулярний моніторинг прогресу в реалізації ініціативи.

Інтеграція доступу до здорового харчування в освітніх закладах до такого стратегічного документа підсилює його роль як невіддільного елемента захисту прав дитини, сприяє ефективнішому подоланню дитячої бідності та створює передумови для довгострокового підвищення якості життя школярів по всій Україні.

РОЗДІЛ 2. МОДЕРНІЗАЦІЯ ХАРЧОБЛОКІВ

2 вересня — робочий візит першої леді Олени Зеленської спільно з представниками Міністерства освіти і науки України та Командою реформи шкільного харчування у Чернігів

Перша леді України Олена Зеленська разом із делегацією відвідала прикордонні громади Чернігівської області, щоб ознайомитися з поступом реформи шкільного харчування в регіоні та умовами її впровадження в умовах постійних безпекових викликів.

Попри прикордонний статус області, у 2024-2025 навчальному році в очному або дистанційному форматі працюють **96%** закладів загальної середньої освіти (порівняно з **84%** у 2022-2023 роках). Це дозволяє забезпечувати безперервність освітнього процесу та доступ дітей до базових послуг, зокрема шкільного харчування.

У межах візиту делегація відвідала заклади освіти та кулінарний хаб на базі Чернігівського центру професійно-технічної освіти, де проходять навчання та підвищення кваліфікації кухарі, задіяні у впровадженні реформи. У хабі, створеному за підтримки швейцарсько-українського проекту DECIDE, вже пройшли підготовку **48** кухарів із **16** громад області, які впроваджують сучасні підходи до організації здорового харчування у школах і дитячих садках.

Реформа шкільного харчування в регіоні розглядається як складова продовольчої безпеки, підтримки родин та формування здорових харчових звичок дітей навіть в умовах воєнного часу.

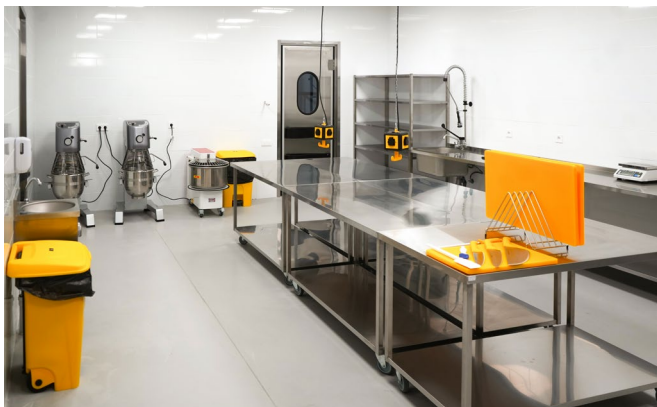
17 вересня — візит першої леді Олени Зеленської разом з Президенткою Європарламенту Робертою Мецолою у школу Білогородської громади

Перша леді України Олена Зеленська разом із Президенткою Європарламенту Робертою Мецолою та Командою реформи відвідали одну зі шкіл в Білогородській громаді на Київщині, де за підтримки ЄС оновлено їдальню та харчоблок. Разом із пані Мецолою, представниками МОН та EUACI обговорили механіку використання субвенції ЄС у межах Ukraine Facility та практичне впровадження реформи шкільного харчування на місцях.

Вдячні Європейському Союзу за сприяння розвитку цієї важливої реформи. Уже другий рік поспіль надані субвенції допомагають оновлювати та модернізувати сотні шкільних харчоблоків і їдалень по всій країні. З наступного року за підтримки партнерів держава планує забезпечити безкоштовними гарячими обідами всіх українських школярів — і молодших, і старших класів.

Мінрозвитку відібрало п'ять проєктів будівництва фабрик-кухонь, які будуть профінансовані в рамках Програми «Відновлення України III»

У межах реалізації програм відновлення України відбулося чергове засідання Експертної робочої групи з відбору спільних проєктів із Європейським інвестиційним банком. Засідання провів заступник Міністра розвитку громад та територій України Олексій Рябикін.

За підсумками розгляду заявок громад рекомендовано до реалізації ще шість проєктів у Дніпропетровській області. Вони передбачають капітальний ремонт медичних закладів у Дніпрі та Кривому Розі, реконструкцію і будівництво захисних споруд у Дніпрі та Гречаноподівській громаді, а також зведення модульного укриття в місті Самар.

Загалом у межах Програми «Відновлення України III» (транш В) вже відібрано **18** проєктів у різних регіонах країни. Серед пріоритетів — безбар'єрна інфраструктура, розвиток системи шкільного харчування через будівництво фабрик-кухонь, посилення енергетичної стійкості, модернізація медичних закладів та створення захисної інфраструктури.

Фінансування проєктів здійснюється в межах спільної програми Уряду України та Європейського інвестиційного банку загальним обсягом **100 млн євро**, спрямованої на відновлення соціальної інфраструктури та підтримку громад, що зазнали найбільшого навантаження внаслідок війни.

Мінрозвитку фінансує проєкти відновлення та розвитку регіонів через Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР)

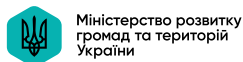
Уряд України затвердив перелік публічних інвестиційних проєктів, що фінансуватимуться за рахунок Державного фонду регіонального розвитку у 2025 році. Загальний обсяг фінансування становить **1 млрд грн** і охоплює **48** проєктів у **16** регіонах країни.

Серед затверджених ініціатив — проєкти у сфері освіти, охорони здоров'я, цивільного захисту та базової інфраструктури. Зокрема, передбачено реалізацію **10** проєктів у закладах загальної середньої освіти та **6** — у закладах дошкільної освіти, що є важливими для відновлення та модернізації освітнього середовища в громадах.

Фінансування розподілено за територіально-орієнтованим принципом: **50%** коштів спрямовано на прифронтові регіони, **30%** — на центральні області та **20%** — на захід України. Найбільші обсяги підтримки отримають Харківська, Херсонська, Київська та Львівська області.

Як наголосив Віцепрем'єр-міністр з відновлення України — Міністр розвитку громад та територій Олексій Кулеба, відібрані проєкти мають забезпечити посилення безпеки, відновлення соціальної інфраструктури та підвищення стійкості громад.

Відбір проектів здійснювався на міжвідомчій основі з урахуванням готовності до реалізації, обґрунтованої потреби у фінансуванні та реалістичних строків виконання, що дозволяє максимально ефективно використати ресурси ДФРР для відновлення і розвитку громад.

Міністерство розвитку
громад та територій
України

28 жовтня — проведено вебінар навчання для громад «Щодо забезпечення відповідності публічних закупівель вимогам Ukraine Facility»

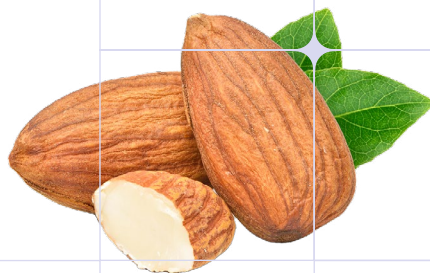
У межах реформи шкільного харчування держава спрямовує субвенцію на комплексну модернізацію шкільних харчоблоків. Це один із ключових і найбільш ресурсомістких напрямів реформи, що потребує чіткого дотримання процедур і прозорого використання коштів.

Реформа шкільного харчування є складовою Ukraine Facility — рамкової програми фінансової та технічної підтримки України з боку Європейського Союзу на 2024–2027 роки.

Для підвищення спроможності громад EUACI спільно з Командою реформи провели тренінг «Особливості здійснення закупівель згідно з інструментом Ukraine Facility». До онлайн-заходу долучилися представники органів місцевого самоврядування.

Учасники розглянули практичні аспекти організації закупівель, врахування вимог рамкової угоди у тендерній документації та підготовки до моніторингів Державної аудиторської служби України.

Системна робота з навчання та методичної підтримки громад є важливою передумовою якісної реалізації інфраструктурної складової реформи шкільного харчування на місцях.

РОЗДІЛ 3. РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Кадровий потенціал — один із ключових напрямків розвитку реформи шкільного харчування. Від професійної підготовки кухарів безпосередньо залежить якість, безпечність і поживна цінність щоденних шкільних обідів по всій країні. Запровадження оновлених меню, сучасного обладнання та нових стандартів можливе лише за наявності фахівців, здатних працювати відповідно до актуальних технологічних і професійних вимог.

Реформа передбачає системні інвестиції у навчання та підвищення кваліфікації працівників шкільних харчоблоків. За підсумками 2025 року підготовку пройшли **3 009** кухарів, а загалом упродовж 2023–2025 років — **9 483** фахівців з різних регіонів України. Водночас кадрова потреба залишається суттєвою: для повного укомплектування харчоблоків необхідно навчити ще близько **9,5 тис** кухарів, спроможних працювати відповідно до оновлених стандартів і санітарних вимог.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ

● 2023 ● 2024 ● 2025 ● потреба

Важливим елементом формування кадрового резерву є кулінарні хаби — сучасні освітні простори з професійним обладнанням, де кухарі отримують практичні навички, опановують нові рецептури, технології приготування та принципи здорового харчування. Такі хаби виконують роль центрів поширення сучасної культури харчування для дітей і розвитку професійної спільноти.

У 2025 році за рахунок державної субвенції на створення **8** нових кулінарних хабів спрямовано **52,4 млн грн**. Загалом на сьогодні **38** проєктів уже реалізовані або перебувають на етапі впровадження.

КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ: КУЛІНАРНІ ХАБИ

38 кулінарних ХАБів
реалізовано або в процесі

● 25 — реалізовано ● 13 — в процесі 🚩 — військові дії

РОЗДІЛ 4. КОМУНІКАЦІЯ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ

Нове джерело комунікацій — Instagram

Реформа шкільного харчування працює з різними аудиторіями — від громад і освітян до батьків та підлітків. Щоб бути з усіма на одній хвилі та говорити мовою, яка зручна кожному, ми розширюємо свою присутність у цифровому просторі.

Тепер реформа — і в [Instagram](#)

Там ви знайдете:

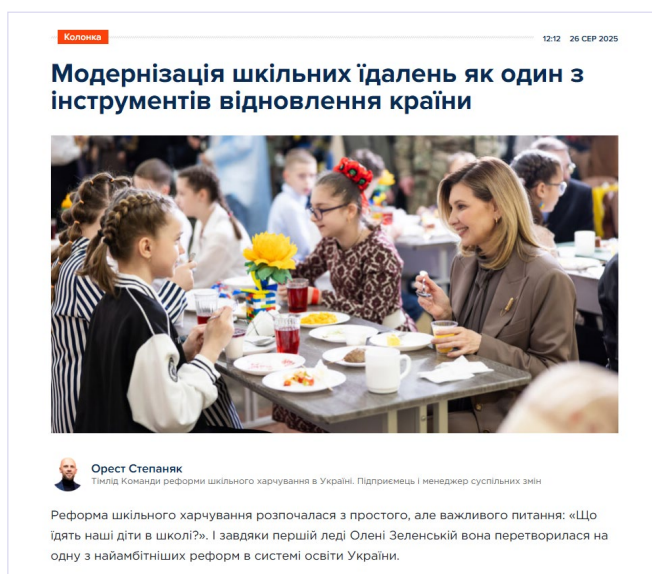
- оновлення про поступ реформи;
- історії успіху зі шкіл та громад;
- практичні поради про здорове харчування;
- рекомендації з формування нових харчових звичок;
- анонси подій;
- корисні навчальні матеріали та інше.

Підписуйтесь на наш Instagram, щоб витратити час у соцмережах з користю.

Комунікація реформи в медіа

Стаття в медіа Рубрика: «Модернізація шкільних їдалень як один з інструментів відновлення країни»

Аналітична стаття на платформі [Рубрика](#) присвячена модернізації шкільних їдалень як одному з інструментів відновлення України. У матеріалі розкрито реформу шкільного харчування не лише як освітню чи соціальну ініціативу, а як системне рішення, що поєднує інфраструктурне оновлення, безпеку, енергоефективність, розвиток громад і підтримку місцевих економік.

У статті тімлід Команди Орест Степанюк розповів про те, як оновлення харчоблоків у школах впливає на якість життя дітей і родин, створює стабільність у громадах, що постраждали від війни, та формує довгострокові зміни у підходах до публічних інвестицій. Окрему увагу приділено ролі державних субвенцій, участі громад у підготовці проєктів і важливості прозорих процедур під час реалізації інфраструктурних рішень.

Матеріал демонструє, як реформа шкільного харчування поступово виходить за межі вузької теми освіти й стає частиною ширшої розмови про відновлення країни, стійкість громад і інвестиції в людський капітал.

Грудень — запуск посібника для громад

Комунікаційна команда розробила практичний посібник для громад і закладів освіти щодо ефективного висвітлення теми здорового харчування.

Посібник створено з метою систематизувати всі наявні практичні інструменти комунікації, напрацьовані в межах реформи, та зібрати їх в зручному форматі для використання на місцевому рівні. Він допомагає громадам і закладам освіти вибудовувати послідовну, зрозумілу та коректну розмову про зміни у шкільному харчуванні.

Матеріал орієнтований на практичне застосування і стане корисним для тих, хто:

- комунікує зміни батькам і локальним спільнотам;
- працює з дітьми над формуванням здорових харчових звичок;
- організовує тематичні заходи та просвітницькі активності;
- веде сторінки закладів освіти або громад у соціальних мережах;
- інтегрує тему здорового харчування в освітній процес.

У посібнику зібрано:

- чітке пояснення логіки та цілей реформи шкільного харчування;
- приклади форматів комунікації та заходів для різних цільових аудиторій;
- рекомендації, як говорити про здорове харчування;
- поради щодо комунікації в соціальних мережах;
- приклади тем, меседжів і підходів, які вже використовуються в межах реформи.

Посібник доступний для
ознайомлення та поширення
[за посиланням](#)

Посібник можна використовувати як основу для планування комунікаційної роботи, підготовки подій, навчальних занять або інформаційних кампаній у громадах і закладах освіти.

Реформа шкільного харчування — це не лише оновлення інфраструктури та стандартів. Це також питання послідовної й зрозумілої комунікації, від якої залежить сприйняття змін дітьми, батьками та освітня спільнота.

Спільні комунікаційні активності

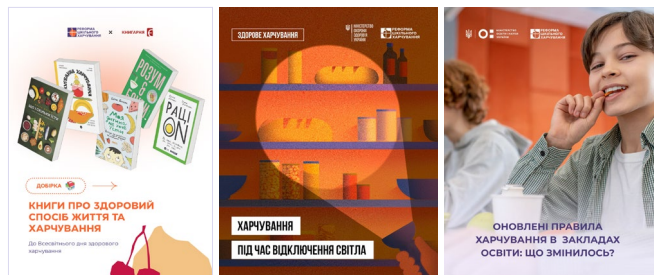
Упродовж кварталу Команда також системно розвивала спільні комунікації – з ініціаторкою реформи першою леді Оленою Зеленською, Міністерством охорони здоров'я, Міністерством освіти і науки, Книгарнею «Є», програмою ментального здоров'я «Ти як?». Така міжсекторальна співпраця посилює обізнаність про реформу та підкреслює сталий суспільний інтерес до теми здорового харчування.

Спільно з першою леді висвітлювали ключові події, досягнення та етапи реформи, щоб якомога ширша аудиторія могла ознайомитися з перебігом змін.

У партнерстві з Книгарнею «Є» реалізовано спільні комунікації про книги, що популяризують культуру здорового харчування серед дітей, батьків і освітян. Взаємодія з ініціативою «Ти як» була зосереджена на зв'язку психологічного добробуту та харчових звичок, підкреслюючи необхідність усвідомленого підходу.

Співпраця з МОЗ і МОН забезпечила узгодженість меседжів із державною політикою у сфері здоров'я та освіти й сприяла ширшому охопленню цільових аудиторій.

18 грудня – вебінар для освітян та батьків

Команда реформи взяла участь в онлайн-зустрічі, присвяченій впливу харчування на здоров'я дітей. Вебінар «Реформа шкільного харчування як основа здоров'я», організований ГО «Національна асоціація громадського харчування» у партнерстві з Центром громадського здоров'я МОЗ України та за підтримки Всесвітньої організації охорони здоров'я, зібрав батьків, освітян і фахівців, залучених до організації харчування в закладах освіти.

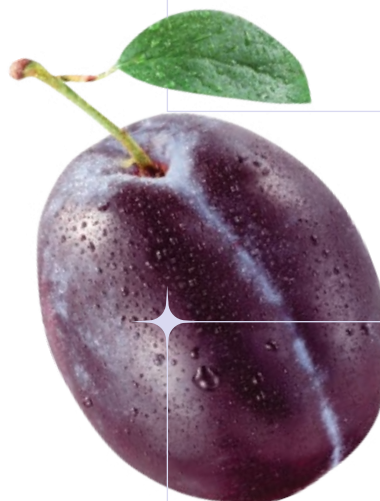
Під час онлайн-зустрічі учасники обговорили, як сьогодні впроваджується та масштабується реформа шкільного харчування в Україні, з якими викликами стикається система в умовах війни та які управлінські й практичні рішення вже довели свою ефективність на національному й місцевому рівнях.

Окремий фокус вебінару був присвячений темі здорового харчування як частини щоденних виборів дітей і дорослих. Спікери говорили про базові принципи здорового раціону, а також про те, як коректно й доступно комунікувати з дітьми про користь здорової їжі – без тиску, заборон і моралізаторства.

До участі у вебінарі долучилися представники Команди реформи шкільного харчування:

- Орест Степаняк – тімлід Команди реформи шкільного харчування, голова правління ГО «Національна асоціація громадського харчування»;
- Олександр Бондар – координатор впровадження Стратегії реформи шкільного харчування;
- Анастасія Шевченко – докторка технічних наук, експертка з норм харчування та менеджерка з міжнародної співпраці Команди реформи, доцентка НУХТ;
- Ольга Залізницька – головна комунікаційниця Команди реформи шкільного харчування.

Вебінар став майданчиком для фахової розмови між батьками, освітянами та експертами й ще одним кроком до формування сталої культури здорового харчування в закладах освіти.

РОЗДІЛ 5. МІЖНАРОДНА РОБОТА КОМАНДИ РЕФОРМИ

14 вересня — П'ятий Саміт перших леді та джентльменів

Під час п'ятого Саміту перших леді та джентльменів — міжнародної ініціативи Олени Зеленської — Україна представила реформу шкільного харчування як важливу складову сучасної освітньої політики.

Цьогоріч Саміт був присвячений темі освіти та її ролі у формуванні цінностей, стійкості й культури майбутніх поколінь. У дискусіях взяли участь перші леді та джентльмени, представники урядів, міжнародних організацій, освітньої спільноти та лідери думок. У фокусі — доступ до освіти, інновації, роль учительства та значення освіти для побудови тривалого миру.

Реформа шкільного харчування була представлена як невіддільний елемент освітнього процесу, що безпосередньо впливає на здоров'я, концентрацію та навчальні результати учнів. Наразі доступ до збалансованих обідів у школах мають близько **2 млн** українських дітей, а стратегічна мета реформи — забезпечити якісним харчуванням усіх школярів країни.

У межах Саміту Команда реформи ознайомила учасників з оновленими стандартами та моделями організації шкільного харчування. Під час перерв між панельними дискусіями гостям запропонували страви зі шкільного меню, приготовані кухарями фабрики-кухні

Готуємо за підтримки ГО «Національна асоціація громадського харчування». Це дозволило на практиці продемонструвати якість, поживність і смакові характеристики сучасного шкільного харчування.

Участь у Саміті стала можливістю показати міжнародній аудиторії, що навіть в умовах війни Україна системно інвестує в здоров'я дітей та розвиток людського потенціалу.

18 вересня — візит делегації Литовського центрального агентства управління проектами на фабриці-кухні в Бучі

Освіта та здоров'я дітей є фундаментом сталого розвитку країни. Ці цінності об'єднують Україну та Литву у прагненні створити безпечне й якісне середовище для зростання молодого покоління. У цьому контексті відбулася зустріч Команди реформи із делегацією Литовського центрального агентства управління проектами, під час якої українська сторона представила трансформації системи шкільного харчування та окреслила потенційні напрями подальшої співпраці.

Візит мав практичний характер і передбачав ознайомлення з уже впровадженими рішеннями на місцях. Делегація побувала у ліцеї №3 в Бучі, де функціонує оновлена їдальня, модернізована відповідно до сучасних вимог.

У закладі впроваджено нові підходи до організації харчоблоку: дотримання принципів безпечності, чітке зонування виробничих процесів та використання сучасного обладнання.

Окрему увагу учасники зустрічі приділили фабриці-кухні в Бучі — інноваційній моделі організації шкільного харчування. Підприємство щодня забезпечує понад **7,5 тис** порцій для закладів освіти регіону, а за 2,5 роки роботи приготувало понад **2 млн** порцій. Делегація змогла на власні очі побачити повний виробничий цикл — від приймання продуктів до логістики готових страв у школи.

Під час робочого обговорення було презентовано ключові результати реформи, бачення наступних етапів її реалізації та можливі формати партнерства. Завершальним і символічним акцентом зустрічі стала дегустація обіду, який отримують українські школярі — він отримав схвальні відгуки литовських колег.

У нинішніх умовах міжнародна підтримка має особливу вагу. Спільні зусилля України та партнерів наближають створення сучасної системи шкільного харчування, що відповідає європейським стандартам і забезпечує дітям базове — здоров'я та гідні умови навчання. Висловлюємо вдячність Литві за вже надану підтримку та відкритість до подальшого діалогу, адже інвести-

ції у шкільне харчування — це інвестиції у майбутнє.

18-20 вересня — команда реформи на Другому глобальному саміті School Meals Coalition

18-20 вересня у Форталезі (Бразилія) відбувся Другий глобальний саміт School Meals Coalition — міжнародна подія, що об'єднала уряди та партнерів навколо спільної цілі: до 2030 року забезпечити кожну дитину у світі щонайменше одним повноцінним прийомом їжі на день у школі.

Україна взяла участь у Саміті як активний учасник глобальної спільноти, представивши власний досвід реформування системи шкільного харчування. До складу делегації увійшли представники Міністерства охорони здоров'я та Команди реформи шкільного харчування: керівник Команди Орест Степаняк, його заступник Дмитро Сівак менеджерка з міжнародного напрямку та експертка з питань харчування, Д-р. Анастасія Шевченко.

Участь делегації підтвердила стратегічну позицію держави: інвестиції в здоров'я дітей залишаються пріоритетом навіть в умовах війни.

Під час панелі, присвяченої шкільному харчуванню як елементу безпеки

та розвитку людського капіталу, українська сторона наголосила на ролі харчування в підтримці дітей і громад у кризових умовах. Заступник Міністра охорони здоров'я України Едем Адаманов представив ключові напрями реформи: розширення програми безоплатного харчування з вересня 2026 року на всіх учнів, що навчаються офлайн або у змішаному форматі, модернізацію харчоблоків і розвиток мережі кулінарних хабів.

Важливою складовою участі стало практичне ознайомлення з різними моделями організації шкільного харчування. Українська делегація вивчила підходи Бразилії – від роботи шкільних кухонь і формування щоденного раціону до освітнього середовища в школах корінних народів, що дало змогу побачити, як рішення у сфері харчування інтегруються в ширший соціальний і культурний контекст.

Для України Саміт став майданчиком для зміцнення міжнародної співпраці та підтвердження стратегічного курсу реформи. Участь у School Meals Coalition, до якої Україна приєдналася у 2023 році, засвідчує, що реформа шкільного харчування є складовою глобального руху за здорове, стійке та справедливе майбутнє для дітей.

25 вересня – зустріч із представниками Всесвітньої продовольчої програми ООН та делегаціями країн-партнерів

Україна послідовно масштабує реформу шкільного харчування, позиціонуючи її як частину глобального порядку денного у сфері здоров'я дітей та розвитку людського капіталу. Мета держави – з вересня 2026 року забезпечити понад **3 млн** учнів безоплатними шкільними обідами.

Реформа розглядається не лише як соціальна підтримка, а як стратегічна інвестиція у здоров'я, освітні результати та стійкість країни. Саме тому Україна активно залучає міжнародних партнерів, які поділяють ці цінності та готові інвестувати у майбутнє дітей.

Команда реформи разом із Міністерством освіти і науки України провела зустріч із представниками Всесвітньої продовольчої програми ООН (WFP) та делегаціями країн Північної Європи і Балтії. Під час зустрічі презентували результати реформи та подальші плани співпраці.

WFP залишається одним із ключових партнерів України: у 2022–2025 роках спільно забезпечено понад **44 млн** порцій харчування для школярів та підтримано майже **2,5 тис** шкіл у **16** областях.

Міжнародна підтримка підтверджує: шкільне харчування є важливим елементом стійкості та післявоєнного відновлення України.

29 вересня — зустріч з представниками Посольства Італії в Україні та Italian Trade Agency

Реформа шкільного харчування в Україні розвивається не лише на національному рівні, а й у тісній взаємодії з міжнародними партнерами. Такий формат співпраці дозволяє поєднувати спільні цінності, експертизу та ресурси для досягнення довгострокових результатів.

У цьому контексті відбулася зустріч з представниками Посольства Італії в Україні та Italian Trade Agency за участі Команди та МЗС України. Українська сторона представила прогрес реформи, ключові напрями трансформації системи та бачення наступних кроків.

Окрему увагу сторони приділили перспективам партнерства за принципом win-win: для України — доступ до сучасних технологій і кращих практик, для міжнародних партнерів — розширення співпраці та нові економічні можливості. Зустріч підтвердила зростання інтересу міжнародних інституцій до реформи та її важливу роль.

13-17 жовтня — Milan Urban Food Policy Pact (MUFPP) Awards

Міста відіграють ключову роль у формуванні сучасних продовольчих систем, які впливають на здоров'я, добробут і розвиток громад. Саме з цією метою понад **300** міст із шести континентів, зокрема й з України, об'єдналися в межах Milan Urban Food Policy Pact (MUFPP) — глобальної ініціативи зі сталого продовольчого розвитку.

13–17 жовтня у Мілані відбувся Глобальний форум MUFPP, присвячений 10-річчю Пакту. Форум став платформою для обміну досвідом, підбиття підсумків і формування нових партнерств. Сьогодні до MUFPP долучилися вже шість українських міст: Житомир, Івано-Франківськ, Кропивницький, Шептицький, Запоріжжя та Бровари.

Цього року у Форумі взяли участь керівник Команди реформи шкільного харчування Орест Степаняк та представники Броварської міської ради. Кейс Запоріжжя та Броварів було представлено на Milan Pact Awards у номінації «Сталий розвиток харчування». Для України це можливість продемонструвати власні рішення та водночас перейняти міжнародний досвід — зокрема в умовах війни, коли реформа шкільного харчування стала прикладом стійкості та системності.

Україна послідовно інтегрується у глобальну продовольчу політику та заохочує громади долучатися до MUFPP. Адже стала продовольча система — це не лише про їжу, а про здоров'я дітей, розвиток місцевої економіки й партнерство між містами, освітою, бізнесом і державою.

19 листопада – «Food from Ukraine» – оновлений формат ініціативи «Grain from Ukraine»

У Києві відбувся міжнародний саміт Food from Ukraine – оновлений формат ініціативи Grain from Ukraine, присвячений глобальній продовольчій безпеці. Захід об'єднав представників понад **40** країн та провідних міжнародних організацій.

Окреме пленарне засідання саміту було присвячене харчуванню дітей як одному з ключових чинників продовольчої безпеки у світі. Учасникам представили актуальні виклики у сфері дитячого здоров'я, зокрема дані Європейської ініціативи ВООЗ COSI: майже **23%** українських дітей віком 6–8 років мають надлишкову масу тіла, понад **9%** – ожиріння. Серед основних причин – недостатня фізична активність, низьке споживання овочів і фруктів, надлишок солі та цукру в раціоні.

Під час дискусій також було представлено поступ реформи шкільного харчування та її стратегічні завдання. Наразі гаряче харчування в закладах освіти отримують **2 млн** учнів, а ціль реформи – розширити програму до **3 млн** дітей. Для цього держава інвестує в модернізацію харчоблоків, розвиток мережі фабрик-кухонь, підготовку та підвищення кваліфікації кухарів.

У розмові взяли участь представники уряду та міжнародні партнери, зокрема заступник Міністра охорони здоров'я – головний державний санітарний лікар Ігор Кузін, заступник Міністра освіти і науки України Андрій Сташків, Посол Австрії в Україні Роберт Мюллер, директор ВПП ООН в Україні Річард Рейган, керівник Дослідницького консорціуму зі шкільного здоров'я та харчування Дональд Банді та керівник Команди реформи Орест Степаняк.

Участь України в саміті підтвердила, що навіть в умовах повномасштабної війни держава залишається активним учасником міжнародної продовольчої політики та водночас розвиває сучасну систему шкільного харчування.

12 грудня 2025 – візит представників закордонних дипломатичних установ на фабрику-кухню

Міжнародне партнерство залишається важливим драйвером розвитку реформи шкільного харчування в Україні, відкриваючи доступ до експертизи, технологій і інвестицій. Одним із прикладів сучасних рішень стала фабрика-кухня «Готуємо» у Бучі, яку відвідали представники дипломатичних місій понад десяти країн світу – від Європи та Азії до Америки.

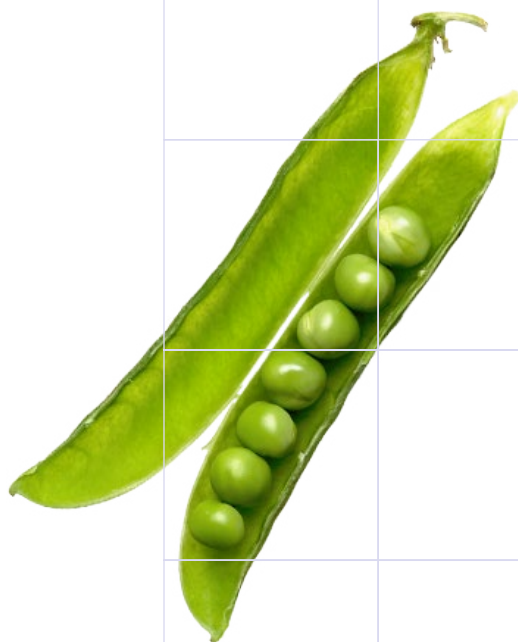
Під час візиту дипломати ознайомилися з роботою фабрики-кухні, яка щодня забезпечує харчуванням **16** шкіл громади та близько **7,5 тис** учнів. Гості побачили повний цикл роботи підприємства – від інфраструктури й технологічних процесів до дотримання санітарних і якісних стандартів.

Окремо Команда реформи представила стратегічні цілі та пріоритети реформи. Йшлося про оновлення Стратегії до 2027 року, масштабування системи з метою забезпечення якісним харчуванням **3 млн** дітей з осені 2026 року, розвиток інфраструктури, кадрів і регуляторної бази, а також про посилення міжнародної співпраці.

Учасники також обговорили інфраструктурні рішення реформи, зокрема розвиток мережі фабрик-кухонь, та механізми доброчесного й прозорого використання державних коштів. Важливим акцентом стала нова ціль реформи – розширення міжнародного партнерства та координація донорської підтримки на рівні громад.

Візит завершився дегустацією страв зі шкільного меню, що дозволило партнерам на практиці оцінити результат змін. Шкільне харчування в Україні дедалі чіткіше звучить на міжнародній арені як приклад системних рішень і інвестиції в здоров'я майбутніх поколінь.

**Дякуємо, що читаєте
наш дайджест і стежите
за перебігом реформи.**

Попереду — нові рішення та
наступні кроки змін. Реформуємо!

